

DEN NORSKE KIRKE

Arendal kirkelige fellesråd

MØTEINNKALLING

Arendal kirkelige fellesråd

Møtested: Kirkevergens kontor – Rådhusgt. 10 (etter befaring 17.30)	Dato: 02.09.2026	Tid:
--	------------------	------

Innkalte

Kristen Bjormyr	Leder
Torgeir Fossestøl	Nestleder
Elisabeth Lilleholt	Medlem
Hans Andreas Hansen	Medlem
Tom Tjensvold Knutsen	Medlem
Tone Jørgensen Dahlsveen	Medlem
Jorunn Raddum	Biskopens representant
Steinar Ostermann	Kommunal representant
Björg Løhaugen	Kirkeverge
Arnold Lundvall	Sekretær

NB! Oppmøte ved Arendal kapell kl. 17.30 for befaring på Arendal kirkegård.

Etter befaringen blir møtet avholdt på kirkevergens nye kontorer i Arendal gamle Rådhus, Rådhusgt. 10, 4.etg.

SAKSLISTE MED SAKSDOKUMENT

Saksnr	Tittel
23/2026	Innkalling og saksliste 02.09.2026
24/2026	Møteprotokoll 10.06.2026
25/2026	Utbedring av rasfarlig mur - Arendal kirkegård
26/2026	Forskrift om lokale gravplassvedtekter - revisjon
27/2026	Orienteringssaker 02.09.2026

Leder

Sekretær

2026/23 Innkalling og saksliste 02.09.2026

Innstilling

Arendal kirkelige fellesråd godkjenner innkalling og saksliste for fellesrådets møte 02.09.2026.

Utdredning

Innkalling og saksliste for møte i Arendal kirkelige fellesråd 02.09.2026 legges frem for godkjenning.

2026/24 Møteprotokoll 10.06.2026

Innstilling

Arendal kirkelige fellesråd godkjenner den fremlagte protokoll for fellesrådets møte 10.06.2026.

Utredning

Vedlegg: Forslag til møteprotokoll sendt ut tidligere og ligger vedlagt.

Møteprotokoll for fellesrådets møte 10.06.2026 legges fram for godkjenning.

2026/25 Utbedring av rasfarlig mur - Arendal kirkegård

Innstilling

Arendal kirkelige fellesråd godkjenner at investeringsmidler bevilget i 2026 til infrastrukturformål på gravplassene, isteden brukes til utbedring av risikoutsatt mur på Arendal kirkegård.

Det bevilges ytterligere kr.100.000 fra investeringsfond (55399002) til å dekke resterende prosjektkostnad.

Bakgrunn

Vedlegg:

- Bilde mur

Fester av et familiegravsted på Høgedal henvendte seg til gravplassmyndigheten med en bekymring rundt noen sprekkdannelser i muren bak familiegravstedet. Avdelingsleder kirkebygg og gravplasser befarte skadene, og vurderte utglidingen som alvorlig. Det ble undersøkt om de samme sprekkdannelsene var registrert under gjennomgangen av kirkegårdsmurene i 2019, noe de ikke var. Det vil mest sannsynlig si at utglidingen har skjedd i løpet av de siste 6 årene.

Videre ble det tatt kontakt med Oveland Utemiljø for å få en grundigere vurdering av skadene. Ved befaring ble det registrert betydelig deformasjon i natursteinsmuren. Muren har over tid utviklet en tydelig helling utover i øvre del. Største registrerte utbøying er anslått til ca. 15 cm i topp av mur.

Vurdering

Oveland skriver blant annet følgende i sin vurdering:

Visuell inspeksjon viser at flere steiner i murkronen har forskjøvet seg ut av opprinnelig posisjon, og det er tegn til generell svekkelse av murens stabilitet. Smijern rekkverket montert på toppen av muren fremstår også deformert og ute av lodd, noe som indikerer at rekkverket delvis holder igjen videre utglidning av mur konstruksjonen.

Muren vurderes å være i en tilstand hvor det foreligger risiko for videre deformasjon og lokal utglidning av steinmasser

Det vurderes som lite sannsynlig at eksisterende konstruksjon kan stabiliseres tilfredsstillende gjennom mindre reparasjoner. Utviklingen tyder på at muren har mistet vesentlige deler av sin opprinnelige stabilitet. Dersom tiltak ikke gjennomføres, vurderes det som sannsynlig at deler av muren kan rase ut i løpet av de nærmeste 1-2 årene, eventuelt tidligere ved perioder med kraftig nedbør, telepåvirkning eller ytterligere belastning fra terrenget bak muren.

Økonomi

Oveland utemiljø har gitt et pristilbud på å reparere muren på kr. 152.600 eks mva. Videre må det medtas en sum til midlertidig fjerning av gravminner, samt reserver og sikkerhetsmarginer anslått til ca kr. 50.000 eks mva. Totalt ca. Kr. 200.000 eks mva.

Anbefaling:

På grunn av murens høyde og plassering på kirkegårdsområdet anbefales det at tiltak gjennomføres av hensyn til personsikkerhet, og for å unngå større skader på konstruksjonen ved et eventuelt sammenbrudd. Arbeidene anbefales gjennomført høsten 2026 før frost setter inn.

I investeringsbudsjettet for 2026 er det avsatt kr100.000 til formål utbedring av infrastruktur på kirkegårdene. Det er videre angitt at disse midlene var tiltenkt utbedringer av krevende dreneringsforhold på Stokken kirkegård. Av kapasitetshensyn er dette arbeidet ikke igangsatt, og vil ikke gjennomføres i løpet av året. Tiltaket anbefales videreført i 2027.

Det forestås derfor at disse midlene isteden benyttes til denne utbedringen som er påkrevd gjennomført i løpet av året. Fellesrådet anbefales videre å bevilge de resterende kr100.000 fra avsatt investeringsfond.

2026/26 Forskrift om lokale gravplassvedtekter - revisjon

Sammendrag

Fellesrådet vedtok i sitt møte 4. mars 2026 å stenge felt V og W på Øyestad gamle kirkegård for kistegravlegging. Dette på grunn av store utfordringer med vann i grunnen.

I arbeidet med saken har det vært jobbet både med å få inn endringen i gravplassvedtektene og med den formelle prosessen ved stengning. Flere forhold er avdekket.

For det første viser det seg at gravplassvedtektene uavhengig av stengningsvedtaket, har behov for en gjennomgang. Det har i dette arbeidet vært jevnlig dialog med Statsforvalteren i Vestfold og Telemark som har veiledet kirkevergen i saken. Vedtektene til Arendal kirkelige fellesråd fyller ikke de formelle kravene slik Statsforvalteren angir, og de er heller ikke publisert på Lovdata slik de skal. Vi bruker nå muligheten til å oppdatere vedtektene.

Prøvegravning på felt V og F samt dialog og veiledning fra Statsforvalteren, har sammen med klager fra tre av festerne ført til at kirkevergen mener det er riktig å gjøre en ny vurdering av saken.

Det anbefales at følgende tiltak iverksettes i felt V og W:

- Nye graver tildeles ikke på dette området.
- Når festetiden for et gravsted utgår, omgjøres gravstedet til urnegrav
- Festerne er orientert om at gravstedet de fester, kan vise seg å være av en slik kvalitet at det ikke kan benyttes til kistegravlegging når gravlegging skal finne sted.

Innstilling

Arendal kirkelige fellesråd omgjør vedtak fra 3. mars 2026 om å stenge gravfelt V og W på Øyestad kirkegård.

Videre tiltak blir at Kirkevergen ikke tildeler nye graver på stedet. Graver hvor festetiden utgår, skal omgjøres til urnegravsteder.

Fellesrådet vedtar at revisjonen av gravplassvedtektene for Arendal kirkelige fellesråd gjennomføres som påbegynt.

Utredning

I møte 04.03.2026 behandlet Fellesrådet en sak om stengning av felt V og W på Øyestad kirkegård. Dette på grunn av problemer med grunnvannstanden.

Det ble vedtatt å sette i gang arbeidet med å stenge disse to feltene for kistegravlegging.

For å slutføre arbeidet med stengningen er det nødvendig med endringer i gravplassvedtektene.

Det var uavhengig av sak om stengning, behov for en revisjon av gravplassvedtektene. Disse var fra 2014. Flere endringer er gjort og det arbeides nå for å få vedtektene publisert på Lovdata slik kravet er til denne type retningslinjer.

I Fellesrådsmøte 29.04.2026 hadde Fellesrådet en sak til behandling som omhandlet de nye vedtekter. (Sak 12/2026). Forslag til nye vedtekter ble lagt frem og vedtatt.

Da det ble bestemt å stenge felt V og W på Øyestad gamle kirkegård ble alle festere tilskrevet og alle fikk mulighet til å uttale seg. Det kom flere henvendelser etter brevet, i form av telefoner og i tillegg noen skriftlige henvendelser. 3 festere benyttet seg av den formelle klageadgangen.

I arbeidet med saken på Øyestad og med gjennomgang av vedtektene har det vært jevnlig dialog med statsforvalteren i Telemark og Vestfold. Det er de som har endelig avgjørelsesmyndig i saken om stengningen.

Ut ifra arbeid som har vært gjort og der saken står i dag, mener kirkevergen det er grunn til å gjøre en ny vurdering. Gjennom dialog med statsforvalteren er det klargjort at kravene for at de skal godkjenne en stengning av felt eller en kirkegård er svært strenge. I tillegg har de tre klagerne uttrykt sterkt ønske om at stengning ikke gjennomføres.

Kirkevergen anbefaler å opprettholde flere tiltak vedr. felt V og W. Men at klagen tas til følge slik at formell stengning for hele feltet, ikke iverksettes som tidligere vedtatt.

Vurdering

Etter vedtaket i Fellesrådet om å stenge gravfelt V og W for kistegravlegging, har det vært gjort et større arbeid med å gjennomføre de formelle kravene til vedtektsendringer og kirkevergen har hatt dialog med festerne som er berørt. Det har også vært gjentatt dialog med statsforvalteren for å sikre at tilstrekkelige tiltak er gjort på feltet.

Statsforvalteren har understreket at stengning av gravfelt, blir vurdert som et inngripende tiltak og det stilles strenge krav til gjennomføringen.

Blant annet skal alle mulige avbøtende tiltak være prøvd ut før et slikt vedtak godkjennes av Statsforvalteren.

Grunnvannsproblematikk slik det er på Øyestad, er et problem som er innenfor regelverket som gir rom for stenging. Samtidig stilles strenge krav til avbøtende tiltak som skal være prøvd ut.

Det er ingen tvil om at det ved gravlegginger siste årene har vært utfordringer med vann på felt V og W. Også området J og H fremstår som krevende, da det enkelte steder kan være umulig å gravlegge på grunn av vann, mens det noen meter unna er tilfredsstillende forhold.

Mellom felt H og J ble det sommeren 2025 grøftet for å redusere problemene med vann. Dette tiltaket ser ikke ut til å ha hatt ønsket effekt viste prøvegraving på området.

På felt V og W er det ikke tilrådelig å grøfte tilsvarende. Feltet ligger så nærme dalen utenfor og skrånende terreng, at det ikke er anbefalt med graving av grøft. Området er middelaldergrunn og hvor det i utgangspunktet heller ikke tillatt med slike tiltak.

Å fylle opp med jord vil ikke la seg gjøre, da terrenget ligger i flukt med kirkens mur.

Ved siste prøvegraving på felt V og W ble det funnet "tørre" graver. Det vil si at på disse to punktene kom ikke grunnvann opp, slik det gjorde i nærheten ved gravlegginger i 2025 og tidligere år.

Dialog med statsforvalteren og prøvegravinger samt sterke ønsker fra festere om at omgjøring stoppes, har samlet ført til at kirkevergen nå vurderer alternative tiltak enn stengning av hele feltet under ett.

Det er viktig å understreke at selv om Fellesrådet endrer vedtaket fra mars 2026, så er ikke problemene borte. Det vil kunne oppstå situasjoner hvor festere ønsker å benytte kistegrav hvor vi må avbryte graving og tilvise grav annet sted. Dette er festerne orientert om.

Alle festere er varslet om at saken fremmes på nytt for fellesrådet.

Som alternativt tiltak anbefaler kirkevergen at gravsteder hvor festetiden utløper, ikke gis mulighet til å fornye som kistegrav. Dette vil imidlertid være en langvarig prosess. I tillegg tildeles ikke nye

graver på felt V og W. Videre vil det kunne bli avgjort at åpnet grav ikke kan benyttes, ut ifra vannstand når grav åpnes for gravlegging.

Som beskrevet er revisjon av gravplassvedtektene en del av tiltaket knyttet opp mot stengning av feltene på Øyestad. Men det har vist seg at ut ifra nye krav og når vedtektene fra 2014 har blitt gjennomgått, har det blir tydelig at disse uansett har behov for en revisjon. Det er derfor hensiktsmessig at denne prosessen videreføres slik at gravplassvedtektene blir i tråd med dagens krav fra Statsforvalteren, og på sikt publiseres på Lovdata.

2026/27 Orienteringssaker 02.09.2026

Innstilling

Arendal kirkelige fellesråd tar de fremlagte referatsaker til orientering.

Utredning

- Nytt fra prosten
- Trefoldighetskirken – status
- Personal
- Fellesmøte med menighetene i 2027
- Eventuelt